

VAN ZOYS TOT SOEST

TIJDSCHRIFT VAN DE „HISTORISCHE VERENIGING SOEST“

6e jaargang nr. 3 - winter 1985/'86

Foto omslag
Achter de Oude Kerk in de Kerkebuurt.

foto Prentencabinet

Historische Vereniging Soest
Opgericht 8 mei 1980

Bestuur:

voorzitter : P.J. van Doorn, Schoutenkampweg 113, Soest
secr.penningm. : P.J. van den Breemer, Vosseveldlaan 21, Soest
overige leden : A.J. van den Dijssel, Lange Brinkweg 11, Soest
J.E.J. Hilhorst, Plasweg 57, Soest
W.C.J.M. Peters, Van Mecklenburglaan 24, Soest
W. Schimmel, Steenhoffstraat 73, Soest
G. Staalenhoef, Aalsmeerweg 32 III, Amsterdam

Redactie : P.J. van den Breemer, Vosseveldlaan 21, Soest
Vormgeving : F. Elsman, Bachweg 66, Amersfoort

Alle rechten voorbehouden.

Overname uit deze uitgave is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Historische Vereniging Soest.

De contributie bedraagt f 30,- per jaar.

Betaling is mogelijk op:

de postrekening van de penningmeester Historische Vereniging Soest, nummer 54.59.21.8.

dan wel op de bankrekening van de vereniging bij de Rabobank te Soest, rekeningnummer 3599.02.235.

HISTORISCHE VERENIGING SOEST.

Bestuursmededelingen december 1985.

Om te noteren in uw agenda, de maandelijks bijeenkomst:

Dinsdag 14 januari 1986:

Eerste bijeenkomst 1986 's avonds om 8.00 uur. In de Oudheidkamer. Ook introducees zijn welkom. Het bestuur van Stichting Oud Soest vertelt en leidt rond in de Oudheidkamer.

Dinsdag 4 februari 1986:

Werkgroep Genealogie. 's Avonds 8.00 uur in de Oudheidkamer. O.m. bespreking van kwartierstaten.

Dinsdag 11 maart 1986:

Jaarvergadering van de Historische Vereniging Soest. U krijgt hiervoor nog een uitnodiging. De vergaderplaats is echter nog niet bekend. Op deze vergadering zal een inleiding worden gehouden door de heer J.G.C.A. Briels over het onderwerp "Immigratie". De heer Briels is verbonden aan de Rijksuniversiteit te Utrecht (onderwijs Kunst en Cultuurgeschiedenis). Hij zal de grote veranderingen in onze maatschappij tengevolge van immigratie in de loop der eeuwen bespreken.

Dinsdag 8 april 1986:

Werkgroep Genealogie in de Oudheidkamer.

Dinsdag 18 februari 1986:

Uitgestelde A.W.N. lezing in de zaal van Flehite te Amersfoort. Drs. J.R. Beuker over het onderwerp "Vakmanschap in vuursteen".

HISTORISCHES VERZEICHNIS

Bestandtheile des Inventars

In der Rubrik A sind die
Einzelstücke des Inventars

untergebracht, welche
für die Aufstellung des Inventars

von Wichtigkeit sind

und die in der Rubrik B
aufgeführt sind

Die Rubrik C enthält die

Einzelstücke des Inventars
welche für die Aufstellung des Inventars

von Wichtigkeit sind

und die in der Rubrik D
aufgeführt sind

Die Rubrik E enthält die

Einzelstücke des Inventars
welche für die Aufstellung des Inventars

von Wichtigkeit sind

und die in der Rubrik F
aufgeführt sind

Die Rubrik G enthält die

Einzelstücke des Inventars
welche für die Aufstellung des Inventars

von Wichtigkeit sind

und die in der Rubrik H
aufgeführt sind

Einzelstücke

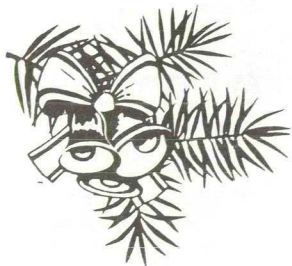
In der Rubrik A sind die
Einzelstücke des Inventars

Einzelstücke

In der Rubrik B sind die
Einzelstücke des Inventars
welche für die Aufstellung des Inventars
von Wichtigkeit sind

In der Rubrik C sind die
Einzelstücke des Inventars
welche für die Aufstellung des Inventars
von Wichtigkeit sind

In der Rubrik D sind die
Einzelstücke des Inventars
welche für die Aufstellung des Inventars
von Wichtigkeit sind

Het jaar 1985 zit er bijna op. December is de maand, waarin men stilstaat bij en terugblijkt op belangrijke gebeurtenissen.

Voor het bestuur van de Historische Vereniging was 1985 in vele opzichten een geslaagd verenigingsjaar. De restauratie van het Enghebergje werd ter hand genomen en voltooid.

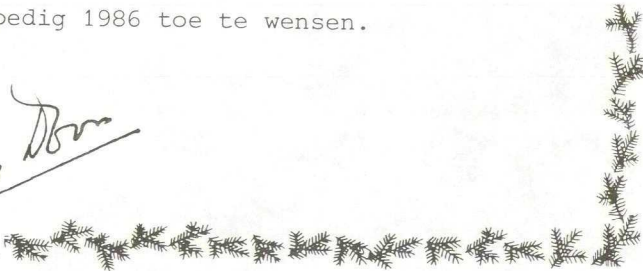
Het bestuur nam het besluit periodieke bijeenkomsten te organiseren in de Oudheidskamer - in de vorm van 'open huis' - om gezamenlijk historische aangelegenheden te bespreken en mogelijk verder uit te diepen. Het bestuur hoopt dat door deze bijeenkomsten de contacten tussen de leden worden versterkt en een verdere bloei van de vereniging wordt bevorderd. Daarnaast kan de betrokkenheid van velen bij historische aangelegenheden worden gestimuleerd.

Als voorzitter spreek ik de wens uit dat de bijeenkomsten zich in 1986 in een grote belangstelling mogen verheugen.

Rest mij namens het gehele bestuur u en de uwen prettige kerstdagen, een goede jaarwisseling en - voorzover u niet in de gelegenheid bent de nieuwjaarsbijeenkomst bij te wonen - een gezond en voorspoedig 1986 toe te wensen.

P.J. van Doorn.

Soest, december 1985.

PREHISTORISCHE GRAFHEUVEL OP DE ENG GERESTAUREERD

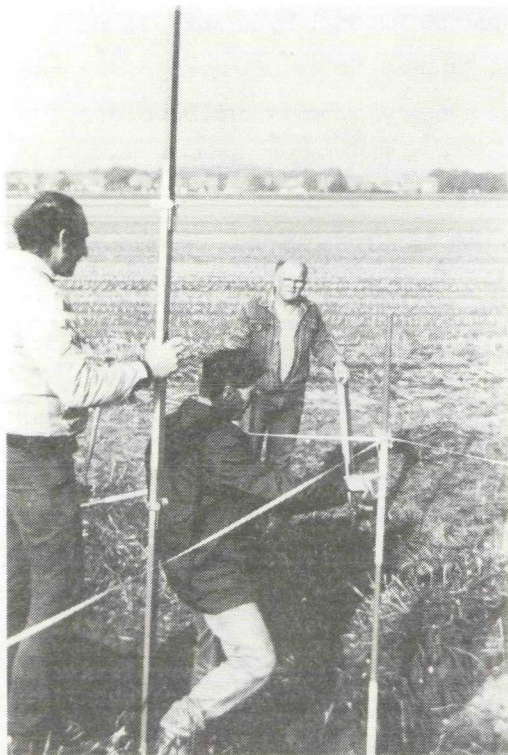
Al zo ongeveer 4000 jaar geleden woonden er mensen in Soest. Bewijzen daarvoor zijn de meerdere in onze gemeente aanwezige grafheuvels uit de prehistorie.

Een van die grafheuvels is gelegen op de Eng, aan het Engenbergersteegje, en hij staat op de monumentenlijst als archeologisch monument aangegeven.

Wanneer men echter de laatste jaren over de Eng kwam wandelen, zag men daar niet meer dan een verhoging, begroeid met brandnetels en braamstruiken, een zeer slordige bedoening. Dat was nu het "Engenbergje" en dat moest dan een prehistorische grafheuvel zijn.

Onze Historische Vereniging heeft al lang geleden contact gezocht met de gemeente Soest om hier te komen tot een verantwoorde restauratie. En nu is het dan zover.

Onder leiding van de heer J.W. Noordam van de Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek, en met grote medewerking van de afdeling Groen en Recreatie van gemeentewerken is de restauratie in de tweede helft van oktober aangepakt en voltooid. Er moet nog ingezaaid en voor wat beplanting worden gezorgd, terwijl er ook nog gedacht wordt aan de opstelling van een informatiebord, maar nu al mag Soest trots zijn op zijn oudste, zo keurig gerestaureerde monument.

In de aangekondigde bijeenkomst van onze vereniging, op 4 november jl. in de Oudheidkamer, deed de heer Noordam verslag van de werkzaamheden. De voorzitter vertoonde eerst een serie prachtige dia's, waarin in chronologische volgorde verslag werd gedaan. Beelden van de met mais begroeide Eng, de maisoogst en de diverse stadia van de restauratie. De heer Noordam, die al bij vele restauraties in den lande de leiding heeft gehad, vertelde over de verschillende vormen van de grafheuvel uit het Neolithicum (2500-1500 v. Chr.). Die op onze Eng is een toch vrij veel voorkomend heel klein heuveltje, zonder enige vorm van palenkrans of greppel er omheen. De ligging is typisch, hoog op de Zuid Westflank van een heuvel, in dit geval onze Eng. De grafheuvel was in 1930 ook gedeeltelijk onderzocht en gerestoureerd. Aantekeningen van dat onderzoek waren nog aanwezig in de Universiteit van Groningen (Prof. van Giffen). De vergraving van 1930 kwam nu weer duidelijk te voorschijn.

EEN STUKJE HISTORIE TOT LEVEN GEBRACHT MET EEN METAALDETECTOR

door T. Bikker

Wij leven in een gebied met een rijke historie.

Daar werden wij deze herfst weer bij bepaald terwijl wij bezig waren met elektronisch bodemonderzoek met behulp van de metaaldetector. We onderzoeken hierbij liefst plaatsen waar in een wat verder verleden mensen bijeen kwamen voor werk of vermaak en waarbij ze metalen zaken verloren of verstopten.

U kent waarschijnlijk de verhalen wel uit de kranten over gevonden schatten en zo, ik kan u uit ervaring zeggen dat schatten en zelfs losse oude munten niet dik gezaaid liggen.

Enige tijd geleden onderzochten we de oevers van de Bosvijver, gelegen in Birkhoven, vlak bij de Zandlaan, achter het Witte Huis.

De oogst van deze zaterdagmorgen was magertjes en bestond slechts uit een verzilverd koperen ring met steen en enkele niet zo oude munten, tot plotseling een volwassen signaal de vondst van iets groots aankondigde.

We werden niet bedrogen en haalden een ijzeren kogel van respectabele afmetingen te voorschijn, iets groter dan een jeu de boule-bal.

Het was ons echter duidelijk dat dit geen speelgoed was en we namen contact op met het ROB in Amersfoort die ons vermoeden bevestigden, nl. dat het een kanonskogel betrof, een zesponder met een diameter van ongeveer 9 cm.

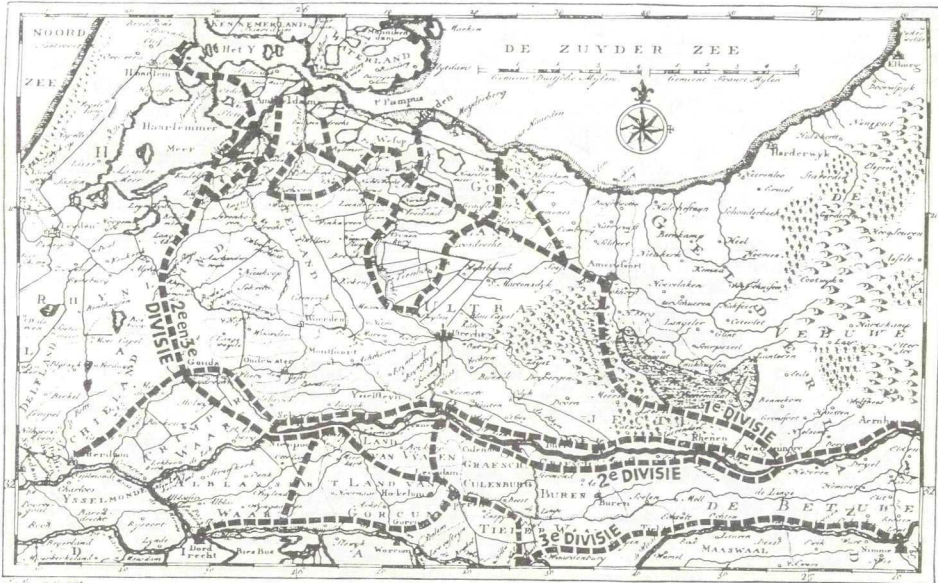
En pas dan komt een van de interessantste facetten van de metaaldetector-hobby naar voren nl. het bronnenonderzoek naar de herkomst van het gevondene.

Het eerste feit waar we op stuitte was het gegeven dat de Bosvijver is gegraven in het kader van de werkverschaffing en dat met de vrijgekomen grond naast de vijver een heuvel, een uitzichtpunt werd aangelegd. Maar, dat was rond 1935 en toen schoten ze echt niet meer ijzeren kogels van 9 cm.

Het ding moet daar dus later terecht gekomen zijn na een vroegere gebeurtenis en de meest voor de hand liggende mogelijkheden zijn:

1. De kogel is achtergelaten/verloren door de Pruisische troepen in 1787 tijdens hun bliksemveldtocht van Arnhem via Amersfoort naar

Amsterdam. Dat had alles te maken met Prinses Wilhelmina, de echtgenote van Stadhouder Prins Willem V en dat geval bij Goejanverwelle-sluis. Weet u nog ... uit de Vaderlandse Geschiedenis? *

KAART VAN DE ROUTEN DER PRUISISCHE TROEPEN DOOR DE NEDERLANDEN
TOT AAN AMSTERDAM IN DE MAAND SEPTEMBER 1787.

2. Het is een overblijfsel van de Napoleontische troepen die een tijdlang gelegerd waren op de Leusderheide in 1804. Wist u dat de Pyramide van Austerlitz als werkobject door deze troepen is aangelegd? Ledigheid was ook toen al des duivels oorkussen en soldaten waren in die tijd echt niet van die lieverdjes. Ook wat dat betreft leverde ons bronnenonderzoek een paar aardige staaltjes op.

De volgende gebeurtenis is "uit het leven gegrepen". Drie Franse soldaten hadden zevenentwintig dagen hard gewerkt aan de opbouw van de zandpyramide bij Austerlitz en als beloning kregen ze enkele dagen verlof. Ze wilden naar Amersfoort. Onderweg liepen ze het erf van een boerderij op; daar troffen ze alleen de knecht thuis, want de boer en zijn vrouw waren naar de kerk.

De soldaten wisten de knecht aan het verstand te brengen dat ze honger hadden en pannekoeken wilden eten. Dat kon, maar dan moesten ze genoeg nemen met boekweitbloem. Dat deerde de hongerlijders niet. Bovendien kon een van de soldaten goed bakken, zodat binnen korte tijd een kostelijk maal bereid was.

Volgepropt zetten ze weldra hun tocht voort, maar ver kwamen ze niet want bij het gerechtshuis van Oud Leusden waren twee van de drie door hun gulzigheid zo ziek geworden dat ze niet verder konden. Ze wilden hulp en onderdak, maar zoals u zult begrijpen, de plaatselijke bevolking zag hier niet veel in en wilde wel van die lastposten af.

Na veel vijven en zessen werd besloten ze (met een kan niet al te beste jenever) op de postkoets naar Amersfoort te zetten.

Ook deze tocht verliep niet vlekkeloos, maar het zou te ver voeren dat hier te verhalen. Ze kwamen tenslotte met een stel gestolen duiven in Amersfoort aan. (**)

Dat Napoleon ook nog ander materiaal ter beschikking had bleek op 25 september 1866.

Toen probeerde de 32-jarige Aart Thomassen Wantenaar uit de Birk een granaat die hij aan de Zandlaan had gevonden tijdens het "plaggen hakken" thuis te demonteren.

Heideplaggen werden in die tijd op de boerderij als strooisel gebruikt. De granaat explodeerde en hij overleed ter plaatse; zijn knecht Teus die ook bij de demontage aanwezig was verloor een arm en ging sinds die tijd door het leven als "Teus Eenarm".

Overigens, de geschiedenis van Birkhoven zelf, waarin de Bosvijver is gelegen is ook zeer interessant en ik kan het u echt aanbevelen het archief van onze Historische Vereniging eens te raadplegen.

*) Bron: Vaderlandse Voetsporen door J.A. van Hamel.
Archief Historische Vereniging.

***) Bron: Leusden in Vertellingen door J.M. Schouten. Prive bezit.

BLADZIJDEN UIT MIJN JONGE LEVEN (slot)

door J.M. Bredée

HET OUDERLIJK HUIS

"Wie musz das Bild der alten Tage
Durch meine Träume glänzend wehn".
Freiligrath

Het was een kalme tijd zoo in de zestiger jaren. Wij leefden met onze ouders vreedzaam en tevreden.

Geen spoor was in Soest te vinden, alleen vond men den reiswagen of dilligence van Floor, Amsterdam-Amersfoort. Hoe dikwijls heb ik een brief gepakt op een steen (want een brief alleen mocht alleen maar per post worden gezonden) naar deze gele dilligence moeten brengen, die zoo tusschen 12 en 2 voor ons huis den straatweg passeerde.

Hadden wij boodschappen voor Amersfoort, dan werd er een courant of ander papier achter het gordijn geplaatst in de huiskamer aan het raam aan de voorzijde van ons huis, ten teeken voor Bab, dat zij aan moest komen.

Deze oude vrouw met haar gebogen gestalte, zag men dagelijks voorbij komen met haar kruiwagen beladen met pakjes, op haar traject Amersfoort-Soestdijk.

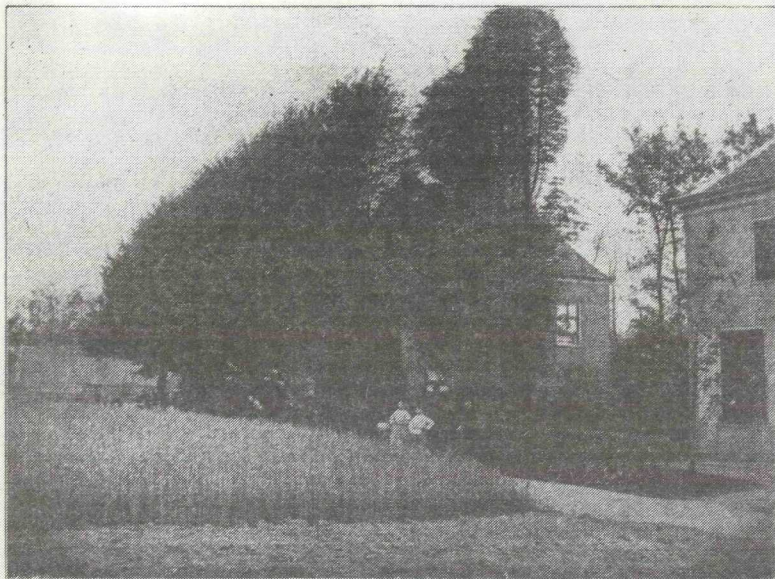
In later jaren kwam haar schoonzoon, naar ik meen haar Jozeph, haar te hulp, maar den grootsten tijd van haar boodschappen-bestaan heeft zij dit vermoeiende werk alleen verricht.

Zij was precies, men kon op haar aan. In ons eenvoudig stil landleven nam zoo'n vrouwtje een gewichtige plaats in.

Er bestond nog wel een andere boodschappendienst Amersfoort-Baarn van Burmagne. Hoewel Burmagne Senior een verschijning was met prachtig zilverwit haar en zijn zonen nog al van de natte gemeente waren, was Bab toch veel meer populair.

Wij regelden den tijd met Bab.

Het spreekt wel van zelf, dat in onze landelijke omgeving, niet eens aan een straatweg gelegen, niet veel afwisseling was.

Klein Jonkers Hofstede.

Wanneer er dan iets bijzonders geschiedde, wanneer er b.v. een Tyroler kind uit het verre Zuiden met een marmotje kwam, als een paar berenleiders met een grooten bruinen beer hun kunsten kwamen vertoonen, of als wij het geluid van den doedelzak hoorden, waren wij dadelijk geheel aandacht.

Hier mag ik ook Daan met den rommelpot niet vergeten, een geregelde verschijning in de Vastendagen, niet tot onverdeeld genoegen van mijn moeder, welke niet bijster op het gezang zijner liederen gesteld was, zijner luite klank niet mocht hooren.

Rommelpotterij, rommelpotterij,

Geef me een centje, dan ga ik voorbij.

was het refrein van zijn rommelpot-lied en hij moest dan ook maar spoedig heengaan. Zoover ik kan nagaan, is de inhoud van dit lied niet aanstootelijk. Ik weet den volledigen inhoud niet meer, maar Daan met zijn rommelpot is mij nog goed in het geheugen.

Zeide ik, dat er bij ons niet veel afwisseling was, zoo geloofde men mij wel, als ik schrijf, dat het er allesbehalve saai en eentonig toeging.

Integedeel, wij genoten van dit heerlijke buitenleven met volle teugen.

Elk jaargetij bracht zijn eigenaardig schoon en zijn heerlijkheid voor ons kinderen mee.

Wat heb ik een plezier gehad met mijn span bokken, mooi opgetuigd voor onzen wagen, waarmee ik zoovele prettige tochtjes gemaakt heb.

Later is deze reisgelegenheid vervangen door een wagen met een ezel, die niet van de vlugste was. De bokkenwagen vonden wij veel èchter.

Wat heeft mijn tuintje, een stukje grond, dat mijn vader mij toestond zelf te bewerken, mij een genoegen opgeleverd.

Spelen konden wij naar hartelust, daar niemand ons hinderde. Het ruime veld stond voor ons open.

Sport zooals die tegenwoordig beoefend wordt, kenden wij niet. Maar hoewel zelfs de naam sport niet genoemd werd, zoo hadden wij toch ook onze sport.

Mijn grootste genoegen bestond daarin tegen den sterken wind in, en deze kon niet te machtig zijn, zoo hard mogelijk te loopen den heuvel en den weg op en dan zoo snel mogelijk terug.

Wat heb ik mij met deze oefeningen de borst verruimd, de longen versterkt.

Ik kan wel zeggen, dat was mijn gedurige oefening, wanneer er maar gelegenheid was en waarin niemand mij de baas was.

Wat heb ik verrukkelijke uren doorgebracht bij onzen buurman "van 't Klooster" op wiens boerderij ik steeds gevonden werd, als men naar mij zocht. Wanneer Toon naar het veld reed met zijn zwartjes, in den zomer bedekt met een blauw kleed voor de vliegen, dan was Johan meê op den wagen of in den hooitijd meê in den hooiberg gezeten.

Elk jaargetij bracht zijn genoegen, ook de wintertijd, wanneer moeder voor ons olieballen, wafels of wentelteefjes bakte. Hoe smulden wij van deze heerlijkheden, terwijl de chocolade-ketel rondging.

De slachttijd was ook belangwekkend, als de meester-slachter het corpus delicti keelde, dat vader had aangekocht, aan welken voorraad wij ons daarna zoo langen tijd te goed deden.

Dan hadden wij het heerlijk St. Nicolaasfeest met zijn geschenken, die wij langen tijd bewaarden, zoo zuinig waren wij er op. Maar de straf-predikatie die vader, pseudo St. Nicolaas, met veranderde stem hield en waarvoor wij sidderden, was toch spoedig vergeten.

Hoe mooi vonden wij dien kerkgang op Oudejaarsavond, de eenige avond in het jaar, waarop er dienst was, en dat de kerk verlicht werd. Dat eenvoudige kaarslicht, hoe primitief het ook was (de kaars werd geplaatst in een opening in een houten blok, dat bij die gelegenheid voor den dag kwam) vonden wij veel mooier dan later het schoonste kunstlicht. Wij bestudeerden het vet dat langs de kaars droop in grillige figuren, maar wat er verder gebeurde sloeg niet diep bij ons in. Als het gesneeuwd had kwamen wij op klompen en dat gaf na de kerk weer een pret.

Ik zie dat tooneel nu nog na zoovele jaren in den geest voor me, als de eenvoudige landgemeente zich op dien avond naar Gods huis begaf, de vrouwtjes met een warme stoof gewapend, die zij aan het blank gepoetste hengel kerkwaarts droegen.

Dat het niet in de veelheid der goederen gelegen was, dat men gelukkig is, strekt ten bewijze hoe rijk bedacht ik mij wist, als ik op mijn verjaardag van mijn ouders een penhouder kreeg met een glaasje er in, waarin men een schoon landschap kon zien. Ik was er meê den koning te rijk.

Heerlijke kindsheid. Het was hemel in de ziel.

Wij hoorden wel dat er nood en oorlog in de wereld was. In dien tijd kwam het jaar van de aardappelziekte, zoodat wij in plaats van dit voedsel rijst eten moesten, hetwelk niet zeer naar mijn smaak was, evenmin als elke meel- en melkkost, waartegen ik reeds dadelijk na mijn verschijning op deze wereld geprotesteerd heb, zoodat ik met worteltjes ben groot gebracht.

In '66, het jaar van de "cholera", kwam de Bleeker's drank in huis. Ik herinner mij dat alles zeer goed, maar weet ook, dat wij niet bezorgd waren, het ontnam ons onze vreugde niet, wij waren immers bij vader en moeder.

Toen ik grooter werd, ging ik met mijn moeder dikwijls naar Amersfoort, te voet natuurlijk, waar zij hare familie bezocht en verder

inkopen ging doen bij verschillende winkeliers.

Bij den manufactuurhandelaar Visser op de Langestraat was dit een zeer lang bezoek. Moeder had dan heel wat voor al die jongens te koop, te koop met veel overleg.

Ik moest dan wachten, in mijn verbeelding uren lang. Dan mocht ik wel in zijn tuin naar zijn pluimgedierte kijken, naar zijn kalkoenen die mij vreemd waren, maar dankbaar was ik toch als de terugtocht werd aanvaard, ik als een lastdier beladen.

Dan werden er nog even sauzijsenbroodjes gekocht, om onderweg te nuttigen en wij gingen op stap naar Soest, een wandeling van 1½ uur.

Als Bab in de verte zichtbaar was, moesten wij ons even achter een boschje verschuilen, daar moeder niet wilde, dat zij zou opmerken, dat wij het bodenloon uitspaarden.

Wat heeft die goede ziel mij op deze tochten veel verteld, terwijl zij vaak zoo moe was, dat zij mijn arm nam en sterk op mij leunde. Veel verteld van hare jeugd- en tijdgenooten. Als een heiligen schat heb ik deze verhalen in mijn geheugen bewaard.

Het was in deze dagen dat ik met haar werd medegenomen naar de "Oefeningen" waar de "Vrienden" vergaderden. Liederen, die geen voedsel vonden voor hun ziel onder de prediking van den predikant der N.H. Kerk. Het waren allen eenvoudige land- en handwerkslieden.

Mystieken zooals Ian Maclaren heeft beschreven in zijn "Harten van Goud".

Hoe zou ik gaarne nu zijn pen wenschen om Doris de Ruig te beschrijven, den schoenmaker bij de gratie Gods. Zijn glanzend oog op zijn sterfbed, als hij van zijn verwachting sprak, dat hij haast den Koning in Zijn schoonheid stond te aanschouwen, zie ik nog.

Ik zou u dan een schets geven van den operuimden broeder Baas van Meerten, den tuinbaas van Middelwijk, toen hij dien morgen bepaald werd bij dat schriftwoord "Mijn genade is u genoeg", juist toen hij de rozen snoeide, of als hij met David in de spelonk van Adullam zat. Ik zou u de beminlijke figuur schetsen van Baas van der Vuurst, den tuinbaas van Nieuwerhoek, die in Eemnes in de Groote Kerk vertoevend, de daar gehoorde prediking critiseerde, als de dominé wenscht, dat hier geen Thomas mocht zijn met zijn ongelooft, terwijl hij de verzuchting slaakte: "O Heere! was maar één Thomasje hier".

En hoe zou ik den ouden Van Brummelen vergeten kunnen, onzen bakker in de Kerkebuurt. Wij hebben met Paschen genoten van zijn tubanden en heerlijk krentenbrood, welke hij met kwistige hand ons cadeau gaf, maar wij jongens konden niet begrijpen, wat hem trok zulke verre reizen te maken om zijn meisje te ontmoeten, als men nu dit scherp vrouwtje met het Aesopus-rug aanschouwde.

Deze jonge dame woonde toen der tijd in Wijk bij Duurstede, naar ik meen. Hij kon haar des Zondags circa een enkel uur zien, maar dan had hij, de bakkersknecht, den ganschen dag te loopen.

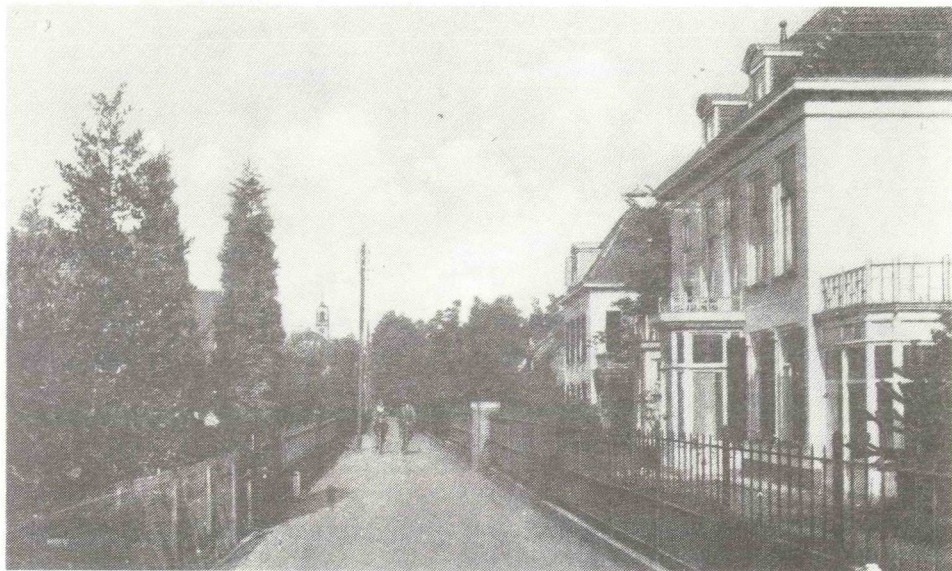
In den nacht, als zijn werk was afgeloopen, stapte hij op. Als hij dan 's avonds thuis kwam, moest hij dadelijk weer aan 't werk.

Zoo'n karwei vonden wij te kras. Maar wij jongens hadden immers geen verstand van liefdezaken. Hij was een ootmoedig Christen, die in allen eenvoud bad om de bekeering van Dominé Bos.

Bij deze menschen voelde mijn moeder zich thuis. Zij was in deze kringen een vaste verschijning en geliefd bezoekster. Hier werd een oud schrijver gelezen, welk werk dikwijls door mij, jongen van ± 14 jaar, geschiedde. Er werd gedogmatiseerd, gebeden, gezongen en bij alle verschil van meening was men in broederlijke eensgezindheid te zamen.

Als ik mij die vrome, ernstige, origineele figuren uit de dagen mijner jeugd in herinnering breng, dan verwondere men zich niet, dan

heeft men hier den sleutel, waarom ik jegens de broeders en zusters der "gescheiden kerken" steeds conciliant ben geweest, wetende dat er zoo veel echt goud bij hen aanwezig was. De doleantie en de politiek, toen nog onbekende zaken, hebben later helaas veel bedorven.

Kerkepad met rechts in midden huis Klein Jonkershofstede omstreeks 1935

STATION SOEST door Hans Kraal

Zouden er wel meer plaatsen in ons land zijn waar de NS vier stations hebben? In Soest is dat wel het geval, zij het dat die meer de naam "halte" toekomen. Hoewel er één bij is die toch wel het predikaat "station" waardig is, nl. Station Soest, zoals ook in de trein wordt aangekondigd.

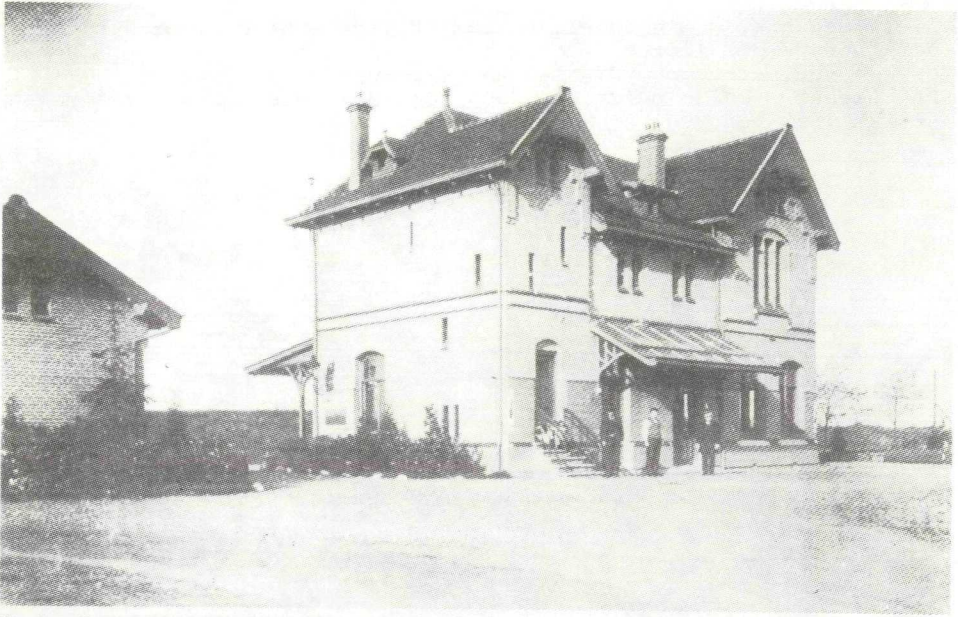
Zo zijn er ook niet veel steden of dorpen in Nederland waar op de plattegronden drie spoorlijnen zijn ingetekend.

Op ons grondgebied verlenen wij doorgang aan Amersfoort-Utrecht, Amersfoort-Amsterdam en Baarn-Utrecht, vandaar al die stopplaatsen.

En aan ons lokaal lijntje vinden we dan een echt station, dat "Soest" heet. Aan, hoe kan het anders, de Stationsweg.

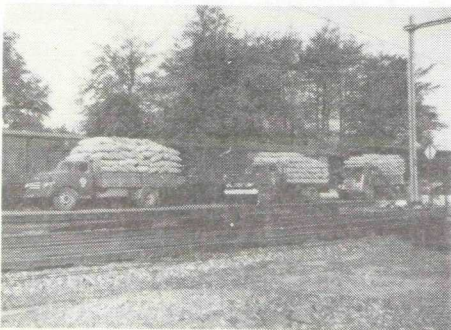
De laatste tijd staat dit gebouw weer in de belangstelling i.v.m. eventuele in gebruik name door Artishock.

Al jaren is het niet meer "bevolkt", u kunt er dus geen kaartje kopen, noch enige spoorse handeling laten verrichten. Vroeger konden er zelfs goederen worden verzonden en afgehaald en het was mogelijk er wagons voor lading te bestellen. Er was ook een flinke goederenloods in gebruik waar zendingen werden gemeten en gewogen. Seinen en wissels bediende men er ook want er was een emplacement(je). Dit is echter al

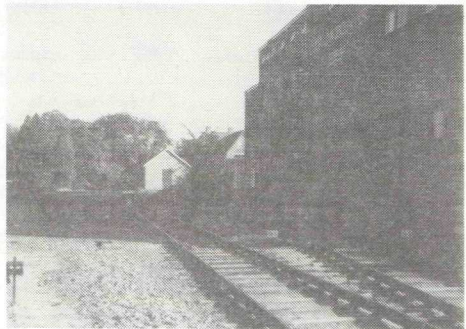

Station Soest omstreeks 1905

tijden geleden gereduceerd tot een stukje dubbelspoor om kruisingsmogelijkheid te bieden, hetgeen dan ook elk halfuur gebeurt. Bij de elektrificatie in 1948 is het emplacement nog jaren blijven bestaan en werden er diverse zaken "aangevoerd". Bouwmaterialen, goederen voor de "Cooperatie" die toen algemeen bekend stond onder de naam "de Maalderij". De fa. van Dijssel had er zijn uitgebreid kolenpark, zoals toen een opslagplaats van brandstoffen heette. Daar werden bijna dagelijks wagons met anthraciet, cokes en eierkolen gelost. De OBIM ontving er tankwagens met benzine. En voor al dat transport werd elke morgen gerangeerd. Vaak kwam er ook in de middag nog een goederentrein, want ook buurtstation Baarn werd via deze lijn bediend, daar er toen geen verbinding was met het grote spoor Amersfoort-Amsterdam.

Laad- en losplaats

Veelading

Die is pas aangelegd in de mobilisatie 1939, maar toen praktisch nooit gebruikt.

De lijn Baarn-Utrecht is in de jaren 1898-'99 aangelegd en had in Baarn zelfs een lokomotieven-loods.

In Soest arriveerden zelfs wel eens heel bijzondere transporten. Dat was b.v. het geval bij kermissen of een bezoekend circus. De Maalderij had twee kopsproren met een laadperron dat uitkwam op de Stationsweg. Een lokomotief was dan de hele dag bezig om de wagons stuk voor stuk tegen deze afrit te rangeren, waarna met tractor en zelfs met paardekracht de kermiswagons via een speciale voorziening over de bufferkant werden afgereden.

Doordat intussen ook de gewone reizigersdienst moest doorgaan, was het er op zulke dagen een spoorse drukte van belang. Een enkele keer waren er zelfs wel eens twee loc's aan het werk met de goederendiensten.

De gewone treindienst werd in het begin verzorgd door de Ned. Centraal Spoorwegmij, later overgaand in NS.

Het reizigersvervoer vond plaats met het mooiste lokaalspoormaterieel, dat er ooit op Nederlandse rails heeft gereden. Eén zo'n prachtig rijtuig is in schitterend gerestaureerde toestand in Utrecht's spoormuseum te bezichtigen. De banken waren voorzien van zeer kunstig houtsnijwerk. Plafonds beschilderd in Jugendstill en er waren open balkon's met rustiek ijzerwerk. In de tweede klas zat men zomers op leer, 's winters op stoffen bekleding. De zittingen waren omkeerbaar. Alle treinen werden vervoerd door tenderloc's serie 5500, krachtige kleine machines voorzien van klingelbel, vanwege de talloze onbeveiligde overgangen in de lijn.

Het ging er allemaal zeer gemoedelijk aan toe. Er werd zelfs vaak gewacht op vaste klanten, die wat aan de late kant kwamen aandraven. Er heeft ook eens een treintje op Station Soest staan wachten op iemand die zijn gezin trakteerde op een retourtje Utrecht op een zondag dat de Zepelin een rondje om de Dom zou vliegen. Wij hadden in die tijd net onze eerste radio in huis en mijn vader meende dat het kwaad kon, dat hij vergeten had om dat apparaat af te zetten.

De NCS bood de service om even naar huis te bellen om een thuisblijver voor redding te laten zorgen. De trein wachtte geduldig. We hebben de Zepelin nog gehaald.

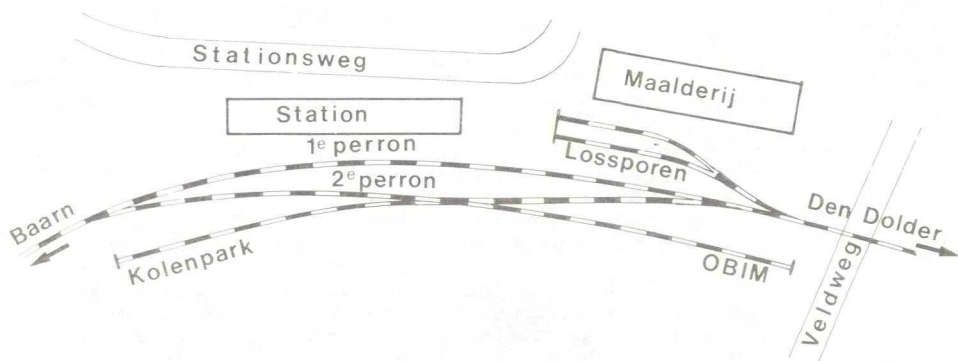
Toen in 1948 het lijntje werd geëlektrificeerd kwam aanvankelijk oud buffermaterieel van Rotterdam-Amsterdam in dienst waarbij ook weer in Station Soest moest worden gekruist. Hiervoor werden de persproren nog een paar tientallen meters verlengd en ondergingen de goederensproren ook een wijziging. Het bedienend personeel was nog maar amper aan de nieuwe situatie gewend en er op ingespeeld toen er een bedieningsfout werd gemaakt waarbij een wissel werd omgelegd toen nog maar enkele rijtuigen waren gepasseerd. Het gevolg was dat het eerste treingedeelte rechtuitliep en de rest linkaf het kruisingsspoor opging. Tot grote consternatie van de wachtende reizigers op het tweede perron, ja u leest het goed, schoof een rijtuig dwars over dit perron richting wachtenden. Alles bleef overeind maar de ravage was enorm. Bovenleidingsmasten lagen om, rails ontzet, wagons beschadigd, maar geen persoonlijke ongelukken.

Ook is er ooit eens een goederentrein wat te haastig richting Den Dolder vertrokken. Halverwege tussen de Foekenlaan en 't Berkenlaanje kreeg de "meester" een tegenligger in het vizier. Gelukkig was er goed zicht waardoor ook de tegenpartij de eventuele onmogelijke passage ontdekte. Er werd terug gezet naar Soest en zo bleef deze escapade alleen maar gestraft door enige vertraging.

Nu worden alle handelingen vanuit post Blauwkapel verzorgd waarbij veel geautomatiseerd is.

De spoorromantiek is er af maar het Station Soest staat er nog in al zijn glorie en dat zal voorlopig wel zo blijven. Er stappen nog steeds reizigers in en uit en de treinen wachten op elkaar maar gerangeerd wordt er niet meer want goederenvervoer op dit lijntje is al jaren geleden opgeheven.

Voor railgeïnteresseerden geef ik hierbij een tekeningetje van de situatie zoals die ook in de zestiger jaren was.

BUITENPLAATS MIDDELWIJK door wijlen Ds. J.J. Bos

Vermoedelijk bestond Middelwijk wel reeds vroeger maar wiens, of wier, eigendom het toen was, is mij niet bekend. Als echter de Heer Pieter Pijpers (Pijpers, Eeml. Tempe.I.Bl. 59,60), in het jaar 1803, op zijne wandeling van Puntenburg, bij Amersfoort, "naar zee", langs de Glashut en Isselt, voorbij Birkhoven en Hofslot, den Zwarteweg vervolgende tot aan den Brink te Soest, voorbij Bleijendaal, tot aan Middelwijk gekomen is, barst zijne geestvervoering in deze strophen los:

Wijk van hier, gij, stadsgebrom!
Vlugt, ô! vlugt dit heiligdom;
Stilte voegt deez' konstantempel.
Gij, betreed gerust zijn' drempel,
Gij, verheven dichtrendrom!
De offraar snelt u minzaam tegen:
ziet, hoe heusch hij u bejegen':
Dat uwe aandrift niet bezwijk;
Neen! bezingt met malsche toonen,
(En ik schenk u lauwerkroonen;)
Muzen, Floraas en Pomonen
Van 't Konstweekend Middelwijk.

Grijpt uw cythers van den wand;
ô! Bezingt dat korenland;
Met geene oogen af te meeten,
Als ge, op 't heuveltje gezeten,
Naar zijn' honig watertandt.

Zeën van boekweit voor uwe oogen,
 Honig, in den neus gevlogen
 Alles ademt hier geneugt,
 Geen berg IJdaas honigbeeken,
 Geen Hijmet, geen Hijblaas streeken
 worden hierbij vergeleken

Hier woont Konstmin, Godsdienst Deugd.

De reden waarom "de verheven dichtrendrom", zoo dringend wordt aangespoord tot een bezoek aan dien "Konstentempel" het "Konstkweekend Middelwijk", is deze, dat daar woont de Heer Ambrosius Justus Zubli, zijn kunstbroeder, en ook zijn geestverwant in de staatkundige beweging van die dagen.

Ook de Heer A.J. Zubli was dichter, doch beteekende vrij wat meer dan zijn loftrompetter.

Buitenplaats Middelwijk ca. 1923

Maar Pieter Pijpers zag in den Heer A.J. Zubli nog iets meer dan kunstbroeder, ook geestverwant in de staatkundige beweging van die dagen, beiden waren, wat men toen noemde "Patriotten" of "Keezen". In 1794 begon de Heer A.J. Zubli zich met de staatkunde te bemoeien, en was een tijd lang Lid van de "Nationale Vergadering", representerende het "Volk van Nederland", en behoorde daarin tot de bezadigde en heldere denkers; tot de weinigen die van gematigde, tot verzoening leidende, en vaderland lievende, bedoelingen uitgingen. De ongunst der revolutionaire heethoofden werd dan ook ten slotte zijn deel.

Ambrosius Justus Zubli, op 4 October 1751 te Rio de Berbice, (in Zuid-Amerika), geboren, was de zoon van wijlen Paulus Zubli, in leven Raad van Politie en Crimineele Justitie, en aldaar overleden, en van Cornelia Geertruy Verster, overleden te Amsterdam. Hij werd, op 24 April 1778, te Amsterdam in ondertrouw opgenomen met Maria Louisa Loofs (Uit dat huwelijk is voortgesproten, C(ornelia?) G(eertruy?) Zubli, die, op 4 September 1801, te Amsterdam in ondertrouw werd opgenomen met Johan Jacob Patyn, en die, op 5 December 1814, Middewijk aan den Heer F.P. Offerman verkocht).

Op 4 September 1801 werd hij, toen weduwnaar van Maria Louisa Loofs, te Amsterdam in ondertrouw opgenomen met Everharda Cornelia Maria Hoogvliet, geboren te Leyden in 1770. Deze vrouw leverde, op 30 October 1801, bij den Kerkeraad der Herv. Gemeente te Soest, hare Lidmaats-attestatie in, komende van Leyden (Lidmaten-boek der Herv. Gem. te Soest, i.d.); in 1803 noemde de dichter van "Eemlands Tempe" hem, als bewoner van Middewijk; en op 6 Mei 1806 werd hem aldaar een zoon geboren, die op 8 Juni, d.a.v., in de Hervormde Kerk te Soest gedoopt werd, met de namen Nicolaas Hendrik Fatum (Doopboek d. Herv. Gem. te Soest).

Uit dit alles zou men het besluit opmaken, dat de Heer A.J. Zubli van 1801 tot 1808, ook des winters op Middewijk heeft gewoond, maar dat dit in dat jaar wellicht anders werd, want zijn zoon Everard Ambrosius is in 1808 te Amsterdam geboren, en woonde in November 1820 nog te Vlaardingen bij zijne moeder. Misschien hing die verandering van woonplaats samen, met zijne benoeming tot Ontvanger van de In- en Uitgaande Rechten en Accynsen te Vlaardingen, en ging Middewijk in dien tijd over in het bezit van zijne dochter uit het eerste huwelijk, C.G. Zubli, gehuwd met den Heer Joh. Jacob Patyn, die Middewijk in 1814, voor f 7000,- verkocht aan den Heer Frans Pieter Offerman. De Heer A.J. Zubli overleed te Vlaardingen op 9 October 1820.

Het is echter niet onmogelijk dat de heer F.P. Offerman reeds huurder was, vóór dat hij kooper werd. Men zou dit ten minste opmaken uit het feit, dat in een Album Amicorum, thans in het bezit van Dr.

F.P.A. Muysken, te Baarn, versjes voorkomen, gedateerd van Middewijk met het jaartal Juli 1809. Dat Album was sedert lang in het bezit der familie Muyskens, en kan dus, in het genoemde jaar, zeer wel aan den Heer en Mevrouw Offerman-Muysken behoord hebben.

De Heer Frans Pieter Offerman, gehuwd met Mejuffrouw Clara Elisabeth Muysken, had geene kinderen. Hij vertoefde alléén des zomers op Middewijk, doch woonde des winters in Amsterdam. Hij was één van de vijf eerste leden der Commissie van Weldadigheid, en overleed op 21 September 1822.

Zijne weduwe hertrouwde, op 10 Juli 1825, met den Heer Jan Nicolaas Hilkes, en bewoonde met dezen Middewijk des zomers. Mevrouw Clara Elisabeth Hilkes, geboren Muysken, overleed te Amsterdam op 18 Mei 1852, doch haar echtgenoot ging voort met, elken zomer, eenig maanden op Soest door te brengen; tot aan zijnen dood in 1854.

Waarschijnlijk wel bij testamentaire beschikking van zijne tante, kwam nu de Heer Frans Pieter Muysken, Lid der firma Leembruggen, Guepin en Muysken te Amsterdam, in het bezit van Middewijk! Deze was, op 17 November 1798, te Utrecht geboren, en zoon van Floris Coenraad Muysken, Kantonrechter van Maarssen. De Heer F.P. Muysken was eerst gehuwd geweest met Mejuffrouw Elsje Maria Dom, die op 23 mei 1840 overleed. Uit dit huwelijk waren drie kinderen in leven, Floris Coenraad, geboren op 24 Februari 1833; Elsje Maria, geboren op 25 Juni 1835; en Frans Pieter Anne, geboren op 23 April 1838, en overleden op 4 Januari 1869. Toen de Heer F.P. Muysken in het bezit van Middewijk kwam, was hij in tweeden echt verbonden met Mejuffrouw Anthonia Maria Op Den Oort, geboren op 23 December 1803, uit welk

huwelijk geene kinderen voortsproten. Hij overleed op 20 Maart 1876. Daarna kwam Middelwijk in het bezit van zijnen behuwd zoon, den Heer Jan Coenraad Nachenius, op 5 Augustus 1833 te Amsterdam geboren, en op 26 Juli 1862 te Soest gehuwd met Mejuffrouw Elsje Maria Muysken. Had de vorige eigenaar nog al veranderingen en verbeteringen aangebracht, de nieuwe bezitter stond daarin niet bij hem achter. Het huis werd geheel verbouwd; de aanleg van de plaats werd veranderd, zoodat het "heuveltje" wel bleef, doch niet als een alleenstaand bergje, maar als eene plooi in den bodem; de oranjerie en de stal werden meer ingericht naar de eischen destijds; het dorpsvoetpad werd door eene bocht iets verder van het huis verwijderd; het bouwland tusschen het voetpad en den straatweg, werd als terrein van vermaak aangelegd, met een belommerd zitje daarop; ook het bouwland, over den straatweg, tegen den Engh op, werd met bloemhout beplant, waartusschen eene zitbank, van waar men het uitzicht had op de Eem, en de weide- en hooilanden langs hare oevers; ook een naast de plaats gelegen huis en grond werd aangekocht, en tot koetsierswoning ingericht. Het overlijden echter van den heer J.C. Nachenius, op 27 September 1892, bracht in dat alles eenen stilstand te weeg. Wel bleef de weduwe jaarlijks nog de zomermaanden op Middelwijk doorbrengen, maar haar overlijden op 14 Maart 1904, bracht ook hierin eene aanmerkelijke verandering. Eigenaar werd nu de Heer Joan Henri Nachenius, hun eenig kind, op 22 December 1863 te Amsterdam geboren, en op 31 October 1889 aldaar gehuwd met Mejuffrouw Charlotte Bonebakker, doch die zijne echtgenote reeds op 11 Augustus 1902 verloren had. De opvoeding der drie kinderen welke den Heer J.H. Nachenius overbleven, maakte het geregeld en langdurig verblijf buiten al moeielijker en moeielijker, zoodat de plaats al sedert eenige jaaren uit de hand te koop was, en eindelijk op 21 Juli 1908 in openbare veiling gebracht werd. Toen werd ze echter niet gegund, maar toch op denzelfden avond uit de hand verkocht aan den Heer Alphonsus Maria Leonardus Laurentius Westerwoudt, te Amsterdam, voor f 34.000,-.

DE SINT PAULUSABDIJ

Dit artikel is overgenomen uit de verzameling van de familiegegevens "Het geslacht Roeten".

De Paulusabdij is eeuwenlang de grootste grondbezitter geweest in onze gemeente Soest, en daarom voor de geschiedenis van Soest zeer belangrijk.

Wij danken de heer F.Th. Roeten uit Huizen voor de toestemming om uit het familieboekwerk te mogen publiceren.

DE SINT PAULUSABDIJ

De Sint Paulusabdij te Utrecht - een Benedictijner mannenklooster - is voortgekomen uit de abdij van het H. Kruis en de H. Maagd welke in 998 door bisschop Ansfried werd gesticht op de heuvel "Hohorst", ook wel genoemd Heiligenberg. De Hohorst was gelegen op ongeveer drie kilometer afstand - ten zuiden - van Amersfoort langs de weg die vandaar naar de oude hoeve De Treek leidt.

Ansfried (heilig verklaard) was graaf en bisschop van Utrecht. Hij was gehuwd met (de eveneens heilig verklaarde) Hereswit. In 992 stichtte hij het klooster Thorn, waar zijn dochter Benedicta abdis werd.

In 995 werd hij door keizer Otto III tot bisschop van Utrecht benoemd.

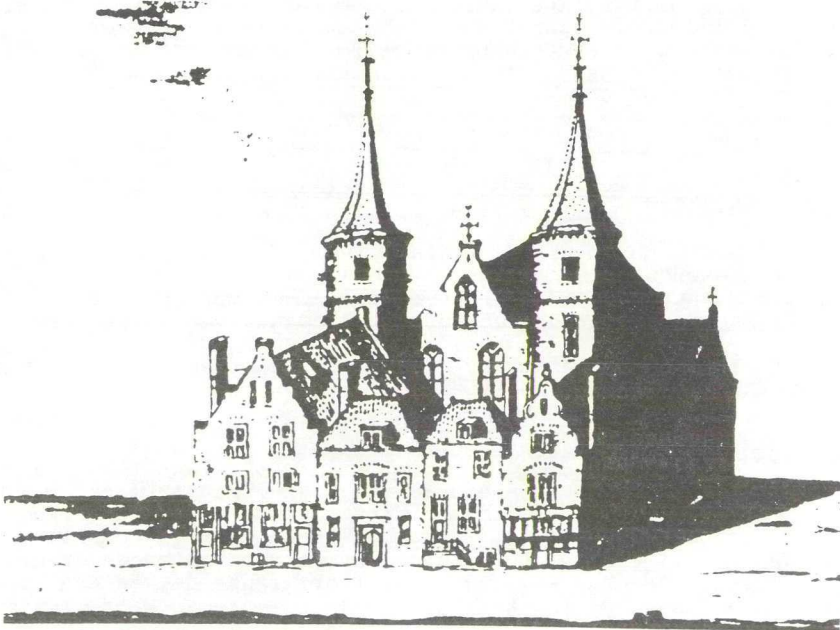
Ansfried die zich - blind geworden - de laatste jaren van zijn leven had teruggetrokken is in het jaar 1010 overleden. Onder protest van de monniken brachten de Utrechters het lichaam van hun geliefde bisschop over naar Utrecht, om hem bij te zetten in de Domkerk aldaar.

Ansfried werd opgevolgd door Adelbold II (bisschop van 1010-1027) en Bernold (bisschop van 1027-1054).

In de ambtsperiode van Bernold verlieten de Benedictijner monniken de Hohorst. Op verzoek van de bisschop vestigden zij zich in Utrecht waar Bernold ten zuiden van de Dom een nieuw klooster, de Sint Paulus-abdij, voor hen had laten bouwen.

Na de stichting in het jaar 1085 van het kapittel van Sint Marie door bisschop Koenraad (1076-1099) stonden in kruisvorm om de Dom te Utrecht, vier kapittelkerken. Dit kerkenkruis werd gevormd door de Sint Janskerk, de Sint Pieterskerk, de abdijkerk van Sint Paulus - alle drie gesticht door bisschop Bernold - en de hiervóór genoemde kapittelkerk van Sint Marie. Centraal op een groot terrein stond de kerk met kloostergang, kapittelhuis en school voor opleiding van geestelijken. Daaromheen lagen de woningen van de kapittelheren (kannuniken die de erediensten verzorgden).

De Paulusabdij die de zuidelijke arm van het kerkenkruis vormde was omsloten door een hoge ringmuur met enkele toegangspoorten. De Pau-

De Sint Paulusabdij uit 1719
(een Romaans bouwwerk)
gedeeltelijk verscholen achter woningen

luspoort - hoofdingang van de abdij - lag aan de Korte Nieuwstraat bij de Hamburgerstraat. Een tweede poort, thans nog bekend onder de naam Hofpoort, bevindt zich aan de Nieuwegracht.

Deze poort gaf toegang tot de kerk en het kerkhof van de abdij. Door de hoofdboort binnengaande ziet men nog een restant van de abdij; een gedeelte namelijk van een zijmuur van de kloosterkerk. In 1949 werden bij graafwerkzaamheden vele elfde-eeuwse overblijfselen van de abdij gevonden.

De Sint Paulusabdij werd in de loop der jaren - tussen 998 en 1028 - door de bisschoppen Ansfried en Adelbold II begiftigd met vele goederen (uitgestrekte bouw- en weilanden) die over het gehele land verspreid lagen. Het grootste aaneengesloten gebied echter bevond zich te Soest en Hees.

De tegenwoordige gemeente Soest is ontstaan uit de gerechten van Soest en Hees.

Deze schenkingen - 8 hoeven te Hees en 6 hoeven te Soest van Ansfried in 998, en 6½ hoeven te Soest van Adelbold II tussen 1010 en 1027 - werden bevestigd door keizer Koenraad II in een oorkonde van 3 februari 1028, welke werd opgemaakt en gezegeld op verzoek van bisschop Bernold en de toenmalige abt van het klooster, Werinhert. Genoemde schenkingen zijn in deze oorkonde als volgt omschreven:

-... "inter villas Heze et Soys, quatordecim mansos cum omnibus familiis";

"verdeeld over de hoven Hees en Soest, veertien hoeven met al hun gezinnen (horigen)";

-... "omnia predia, que sibi Azala comitessa dedit:....., in Soys sex mansos et dimidium";

-... "alle goederen die gravin Azala hem - Adelbold dus - heeft gegeven....., in Soest zes en een halve hoeven".

Het woord "inter" kan worden vertaald door "tussen" in de aardrijkskundige betekenis, en "verdeeld over". Het woord "tussen" kan niet worden gebezigd omdat de bouwgronden (engen) van Soest en Hees ver uit elkaar waren gelegen, gescheiden door veen, bos en heide. "Verdeeld over" is derhalve de juiste vertaling.

Uit de laatste zinsnede van de oorkonde blijkt dat de Sint Paulusabdij werd begiftigd met goederen die de bisschoppen eerder ten geschenke hadden gekregen van (vermoedelijk meerdere) adellijke personen.

Tussen 1028 en 1400 werd het bezit van de abdij sterk uitgebreid.

Wereldlijke en kerkelijke macht waren in die tijd sterk verweven.

De gronden werden door de abdij in leen uitgegeven. De abt trad hierbij op als land- en leenheer. De gebruikers die door aanvaarding van het leen het recht kregen de gronden te bewerken en te bebouwen waren verplicht, tienden van de opbrengst van deze gronden aan de abdij af te dragen en bovendien dit "tiendgewas" te rijden naar de voorraadschuur van de abdij in Utrecht.

... "Voert soe sellen die van Zoes ende Heze, die des goedshuis hof-
 "goet hebben, hoeren (hun) tyende (tienden) van Zoes ende van
 "Heze mannen tot Utrecht in hoer goedshus ende leveren op hier
 "corenhus.

Een uit zes delen bestaand leenregister, bevattende kopieën van ak-
 ten van grondoverdracht en andere belangrijke documenten die betrek-
 king hebben op zaken in de periode van 1380-1594, bevindt zich in
 het Rijks Archief Utrecht (RAU) en berust aldaar in het "Archief van
 de Kleine Kapittelen en Kloosters" onder nummer KKK 505.

Die sijn die van haren verzocht en sijn haren sijn der abdiing hof goet
 Dze haren der abdiing
 In die ierften roedighen haren
 In maren en grondel haren
 In warden en rone. summenen haren
 In sijn van harenkerke en rone haren
 In gwerke en gte haren haren
 In warden haren haren In sumpen haren
 In haren en haren haren
 In die nix haren
 In die oude haren
 In vieren en rone haren
 In vieren haren
 In haren haren
 In vieren norden en garen haren
 In vieren en warden van haren
 Dze haren die haren van haren en rone tot daz
 In daren haren
 In haren haren
 In haren en haren haren
 In haren en haren haren
 In die haren van haren en haren
 In die daren haren
 In haren haren haren van haren

Een op de volgende bladzijde afgedrukte pagina uit het leenregister van de Sint Paulusabdij bevat een opsomming van een deel der bezittingen omstreeks het jaar 1400:

"Dit sin die XXI hoeven te Zoes ende
"XIIII hoeven in der abdijen hofgoet.

"Deze horen der abdijen:

"Rodigenshoeve
"Mutsen ende Gronendaels halve hoeve
"Werrinc ende Cannemans halve hoeve
"Jan van Hamelenberghe ende Ruten halve hoeve
"Grietke ende Grote Heijne halve hoeve
"Camps hoeve
"Heynken ende Houken halve hoeve
"Die Nije hoeve
"Die Oude hoeve
"Vierlinx ende Riicmans hoeve
"Vliegheengershoeve
"Kreexhoeve
"Gerrit Nouden ende Jacob Feyen halve hoeve
"Veenhamer ende Willem van Hamelenberghe hoeve.

"Deze horen den hertoghen van Hollant ende
"tijnsen tot Baern:

"Dummers hoeve
"Claes Heyn Peters halve hoeve
"Sloetmans ende Kortinghes hoeve
"Choyers ende Murschen hoeve
"Die Here van Abcoude ende Pijnsche hoeve
"Die Doemsche hoeve
"Vrancken hoeve.

De Sint Paulusabdij die in de middeleeuwen feodale rechten uitoefende op het grootste deel van de bewerkte grond in Soest en Hees, bleef tot de reformatie in het bezit van deze goederen. Na de godsdienstige omwenteling ging de grond in eigendom over aan de Staten van Utrecht.

De abdij - enkele malen door brand verwoest maar steeds weer opgebouwd - werd op 15 januari 1580 geteisterd door een beeldenstorm. Omstreeks 1850 werd de abdij afgebroken.

BOEKENPLANK

Hollands welvaren ? Levensstandaard in Holland 1450-1650 door
Leo Noordegraaf.

Was Holland in de Gouden Eeuw werkelijk zo welvarend, als vaak wordt beweerd? Moet de basis van die welvaart worden gezocht in de bijzondere ontwikkeling van de Hollandse economie in de late middeleeuwen en de zestiende eeuw? En was de welvaart werkelijk over een groot deel van de bevolking gespreid, zoals in de zestiende en zeventiende eeuw nogal eens door buitenlandse bezoekers is opgemerkt?

Tegen de achtergrond van de kwesties geeft dit boek een schets van de levensstandaard in Holland gedurende de periode 1450-1650. Daarin staat de vraag naar veranderingen in de koopkracht van de lagere sociale groepen centraal. Naast een onderzoek naar de hoogte van de inkomens en van de uitgaven aan eerste levensbehoeften, in het bijzonder door de laagstbetaalden, wordt nagegaan welke factoren op de verschuivingen in de levensstandaard van invloed zijn geweest.

In dat verband schenkt de schrijver speciaal aandacht aan misoogsten, extreme duurte, hongersnoden, oorlogvoering, overstromingen, epidemieën, werkloosheid, stakingen en honger- en belastingoproeren. Tevens komt het sociaal beleid van de overheid aan de orde.

Om de vraag te kunnen beantwoorden of de levensstandaard in Holland gedurende de "lange zestiende eeuw", zoals het tijdvak 1450-1650 wel is genoemd, zich in positieve zin onderscheidde van die in andere gebieden, wordt de hoogte van de koopkracht hier te lande vergeleken met die elders in Europa.

Het boek (plm. 240 blz.) - gebonden in linnen met stof omslag - kunt u onder vermelding van de titel verkrijgen door storting van f 50,- op postgiro 4262922 t.n.v. L. Noordegraaf te Amsterdam.

De schrijver is werkzaam op het Historisch Seminarium, Spuistraat 134, kamer 527 Amsterdam, postcode 1012 VB.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This not only helps in tracking expenses but also ensures compliance with tax regulations.

In the second section, the author provides a detailed breakdown of the company's revenue for the quarter. It includes a comparison between actual performance and the budgeted figures. The analysis shows that while sales in the core market exceeded expectations, there was a slight dip in the emerging markets.

The third section focuses on the operational costs and identifies areas where efficiency can be improved. The author suggests that by streamlining the procurement process and negotiating better terms with suppliers, the company can significantly reduce its overhead expenses.

Finally, the document concludes with a summary of the key findings and a set of recommendations for the upcoming period. It stresses the need for continued monitoring of financial metrics and a proactive approach to managing risks.

THE HISTORY OF THE

REPUBLIC OF THE UNITED STATES

OF AMERICA

FROM 1776 TO 1865

BY

W. H. RICHMOND

NEW YORK

1865

THE HISTORY OF THE

REPUBLIC OF THE UNITED STATES

OF AMERICA

FROM 1776 TO 1865

BY

W. H. RICHMOND

NEW YORK

1865

THE HISTORY OF THE

REPUBLIC OF THE UNITED STATES

OF AMERICA

FROM 1776 TO 1865

BY

W. H. RICHMOND

NEW YORK

1865

THE HISTORY OF THE

REPUBLIC OF THE UNITED STATES

OF AMERICA

FROM 1776 TO 1865

BY